

INTERNATIONALE HANDEL EN LOGISTIEK MONITOR

September 2022

WERELDHANDEL

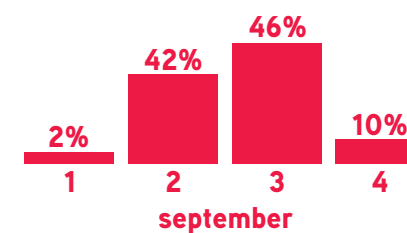
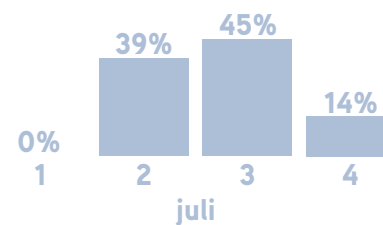
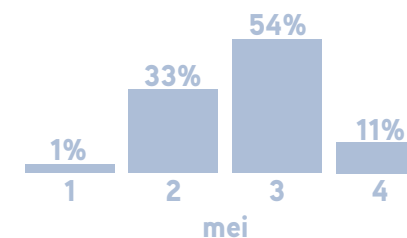
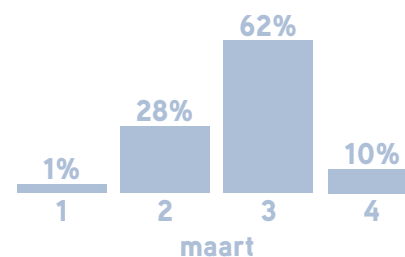
Ontwikkeling wereldhandel voor het bedrijf in de afgelopen maand

(basis: allen)

- 1 Makkelijker
- 2 Onveranderd
- 3 Moeilijker
- 4 Geen opgave

Problemen wereldhandel niet verder gedaald

46% van de ondervraagde bedrijven geeft aan dat de wereldhandel voor hun bedrijf moeilijker verloopt dan een jaar geleden, wat gelijk is aan de vorige meting. De daling die we in juli en mei zagen heeft zich niet verder doorgezet. Feit blijft wel dat nog steeds de helft van de bedrijven aangeeft dat de wereldhandel de afgelopen maand moeizamer is verlopen dan een jaar geleden.

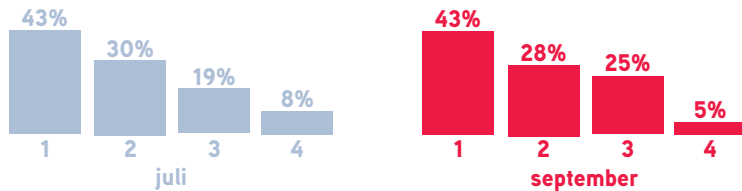

BEDRIJFSECONOMISCHE ONTWIKKELINGEN

Omzetontwikkeling ten opzichte van een jaar geleden

(basis: allen)

- 1 Beter
- 2 Onveranderd
- 3 Slechter
- 4 Geen opgave

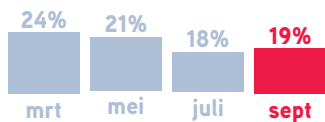

Omzetontwikkeling blijkt gelijk

Circa twee op de vijf bedrijven geven aan dat de omzet beter is dan een jaar geleden en voor bijna een kwart is dat juist slechter. Per saldo (18%) zijn er meer bedrijven met een positieve dan een negatieve omzetontwikkeling. Alleen in januari 2022 lag dat saldo duidelijk hoger (34%). Ten opzichte van de overige meetperioden is het verschil niet significant. We kunnen dus tevens concluderen dat de omzetontwikkeling ten opzichte van een jaar geleden de afgelopen periode niet noemenswaardig is veranderd ten opzichte van de voorgaande perioden.

Gemiddelde omzetstijging ten opzichte van een jaar geleden

(basis: omzet is beter dan een jaar geleden)

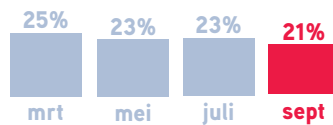

Gemiddelde omzetstijging blijft gelijk

De 43% bedrijven die aangaven dat de omzet was gestegen ten opzichte van vorig jaar gaven gemiddeld aan dat de omzet met 19% was gestegen. Voor mei 2022 lag dat gemiddelde hoger.

Gemiddelde omzetzijging ten opzichte van een jaar geleden

(basis: omzet is slechter dan een jaar geleden)

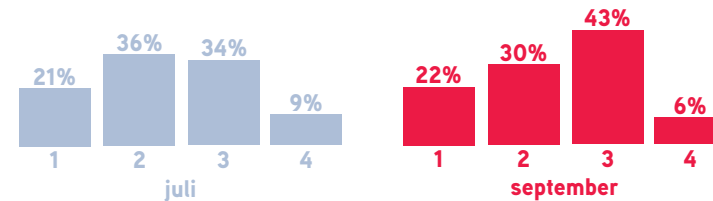
Gemiddelde omzetzijging blijft gelijk

De 25% bedrijven die aangaven dat de omzet slechter is dan een jaar geleden, gaven gemiddeld aan dat het daarbij om een omzetzijging ging van 21%. Ook hier geldt dat het percentage voor mei 2022 hoger lag.

Winstontwikkeling ten opzichte van een jaar geleden

(basis: allen)

- 1 Beter
- 2 Onveranderd
- 3 Slechter
- 4 Geen opgave

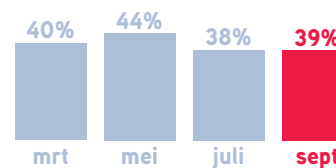

Winstontwikkeling weer slechter

Ongeveer een vijfde van de ondervraagde bedrijven geeft aan dat de winst van het bedrijf ten opzichte van vorig jaar is gestegen, maar ruim twee vijfde dat de winst slechter is dan een jaar geleden waardoor per saldo het aandeel bedrijven met positieve winstontwikkeling negatief is (-21%). Daarmee is de winstontwikkeling per saldo slechter dan we in juli 2022 zagen, toen het juist was gedaald ten opzichte van mei en maart.

Gemiddelde winststijging ten opzichte van een jaar geleden

(basis: winstgevendheid is beter dan een jaar geleden)

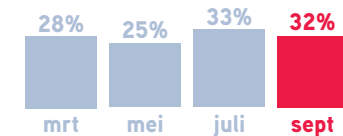

Gemiddelde winststijging gelijk

De 22% bedrijven die aangaven dat de winst was gestegen ten opzichte van een jaar geleden gaven gemiddeld aan dat het daarbij om een winststijging van 39% ging. We zouden kunnen stellen dat de gemiddelde winststijging vanaf maart 2022 gelijk is gebleven met een uitschieter in mei 2022.

Gemiddelde winstdaling ten opzichte van een jaar geleden

(basis: winstgevendheid is slechter dan een jaar geleden)

Gemiddelde winstdaling gelijk aan juli

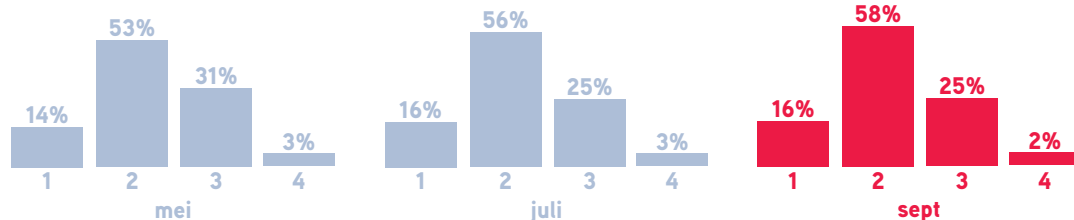
De 43% bedrijven die aangaven dat de winst was gedaald ten opzichte van een jaar geleden gaven gemiddeld aan dat het daarbij ging om een winstdaling van 32%, wat gelijk ligt aan juli en hoger dan in de metingen daarvoor.

VERSTORINGEN 1/2

Momenteel sprake van verstoringen in de bedrijfsvoering

(basis: allen)

1 Nee
2 In enige mate
3 In sterke mate
4 Geen opgave

Aandeel en mate verstoringen gelijk

Ruim vier op de vijf bedrijven geven aan dat er momenteel sprake is van verstoringen in de bedrijfsvoering. Dat verschilt niet significant van voorgaande metingen. De mate waarin er sprake is van verstoringen is gelijk aan alle voorgaande metingen met uitzondering van maart 2022.

Acties om effect verstoringen te minimaliseren

(basis: momenteel sprake van verstoringen in de bedrijfsvoering)

Acties tegen effect verstoringen gelijk gebleven

Bedrijven met verstoringen in de bedrijfsvoering proberen het vaakst het effect van verstoringen te minimaliseren met prijsverhogingen en op de tweede plaats door het aanleggen van voorraden. Alle resultaten verschillen niet noemenswaardig van de voorgaande metingen.

Acties	jan	mrt	mei	juli	sept
Prijsverhogingen	58%	55%	55%	50%	54%
Voorraden aanleggen	44%	38%	41%	41%	43%
Nieuwe markten zoeken	28%	28%	26%	24%	26%
Overstap nieuwe leveranciers	20%	23%	24%	23%	23%
Actief HR beleid	15%	13%	16%	16%	21%
Nauwere/andere samenwerking/nieuwe spelers	23%	23%	16%	22%	17%
Investeren in digitalisering en IT	17%	11%	15%	15%	17%
Supply chain verleggen	13%	16%	13%	11%	15%
Andere producten verhandelen	9%	12%	10%	9%	12%
Scenarioplanning toepassen	9%	10%	11%	10%	8%
Samenwerken met bedrijven uit andere ketens	6%	11%	8%	9%	8%
Werken met een ad hoc of supply chain crisisteam	9%	9%	8%	8%	6%
Robotisering	6%	5%	4%	8%	6%
Investeren in een ander businessmodel	4%	3%	4%	2%	2%

Verstoringen waarvan sprake is in de bedrijfsvoering

(basis: momenteel sprake van verstoring in de bedrijfsvoering)

Energieprijzen vaker verstoring bedrijfsvoering

58% van de bedrijven waar momenteel sprake is van verstoringen in de bedrijfsvoering geeft aan dat het om personeelstekorten gaat, wat neerkomt op bijna de helft van het totaal aantal bedrijven. Alleen in maart en januari 2022 lag dat aandeel lager. De verstoring door hoge energieprijzen is gestegen ten opzichte van alle voorgaande metingen, nadat het vanaf maart stabiel was. Het aandeel gebrek aan grondstoffen was tot en met mei 2022 de meest genoemde verstoring. Nu ligt dat aandeel lager dan we in alle metingen voor juli 2022 zagen. Voor een aantal resultaten geldt ook dat ze hoger of lager liggen dan voor juli 2022. Dat betekent in ieder geval dat, op de hoge energieprijzen na, alle resultaten gelijk zijn aan juli 2022.

Verstoring	jan	mrt	mei	juli	sept
Personeelstekorten/arbeidsmarkt	55%	59%	57%	57%	58%
Hoge energieprijzen/stroomtekort	37%	46%	50%	49%	58%
Gebrek aan grondstoffen	49%	48%	56%	50%	45%
Logistiek	41%	46%	40%	36%	40%
Oplopende personele kosten vast	18%	23%	27%	32%	37%
Onvoorspelbare vraag	5%	28%	26%	24%	25%
Afnemende vraag	18%	16%	15%	16%	21%
Oplopende personele kosten flexkrachten	20%	21%	24%	21%	20%
Ziekteverzuim	18%	16%	17%	16%	19%
Oorlog(sdreiging)	34%	29%	23%	20%	17%
Verslechtering betalingsgedrag	12%	9%	14%	14%	15%
Overheidsmaatregelen in het algemeen	13%	8%	9%	8%	13%
Teruglopende vakkennis binnen bedrijf	8%	11%	11%	11%	12%
Sancties/ export controle/dual use	11%	12%	10%	8%	11%
Te kort aan verpakkingsmaterialen	5%	16%	11%	12%	10%
Chipstekorten	11%	10%	11%	9%	10%
Explosieve toename vraag	15%	8%	6%	7%	8%
Financiering	25%	9%	4%	5%	8%
Onduidelijke doane-procedures	23%	12%	4%	5%	6%
Niet kunnen reizen	3%	3%	4%	4%	7%
Overheidsmaatregelen vanwege corona	9%	7%	5%	6%	4%
Onbetrouwbare IT systemen	4%	2%	2%	3%	2%
Hacking/cybersecurity issues	2%	0%	2%	2%	0%
Natuurrampen	2%	2%	1%	1%	0%
Non tarifaire maatregelen	1%	0%	0%	0%	0%

VERSTORINGEN 2/2

Verstoringen in logistiek

(basis: momenteel sprake van logistieke verstoringen in de bedrijfsvoering)

Geen verandering in verstoringen in logistiek

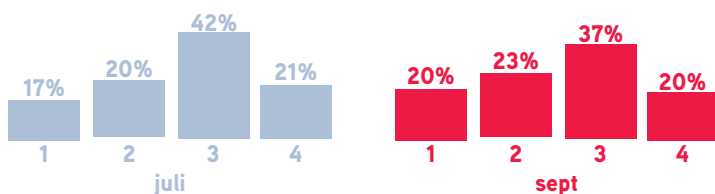
40% van de bedrijven waarbij momenteel sprake is van verstoringen in de bedrijfsvoering geeft aan dat het daarbij (mede) om verstoringen in de logistiek gaat. Levertijden worden in dit verband nog steeds het meest genoemd. Ten opzichte van juli 2022 zien we geen significante verschillen. Het aandeel gebrek aan opslag ligt hoger dan we tot en met mei 2022 hebben gezien.

Verstoring	mrt	mei	juli	sept
Levertijden	68%	73%	58%	61%
Issues rederijen	65%	58%	57%	54%
Weg: chaffeurstekorten, congestie	29%	36%	36%	39%
Tekort aan logistiek personeel	27%	24%	28%	31%
Gebrek aan opslag	9%	8%	12%	19%
Tekort aan verpakkingsmaterialen	20%	8%	15%	16%
Beperkte capaciteit lijndiensten luchtvracht	21%	18%	18%	9%
Problematiek met infrastructuur binnenvaart	2%	0%	4%	7%
Trein: capaciteit, reparaties schade	1%	4%	2%	6%
Gebrek aan digitale infrastructuur in de keten	4%	3%	2%	6%
Problematiek met kustwerken	0%	1%	3%	3%

Meeste impact verstoringen

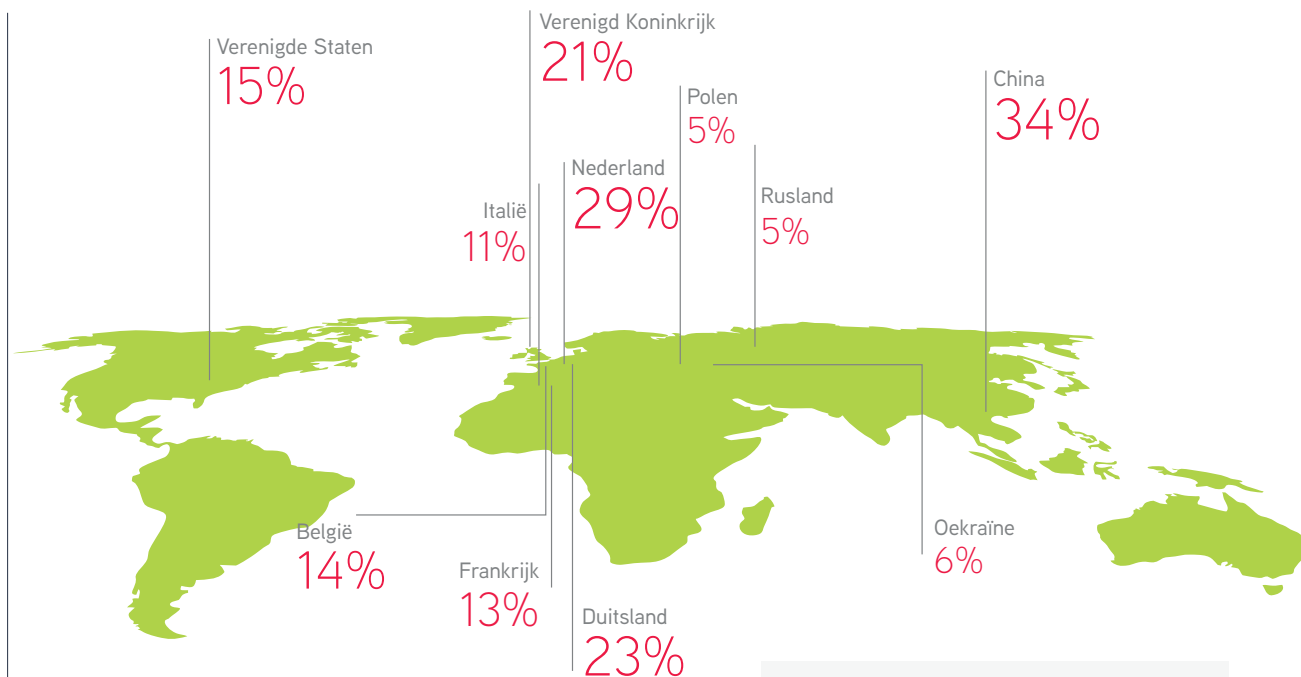
(basis: momenteel sprake van verstoringen)

- 1 Export
- 2 Import
- 3 Beide ongeveer gelijk
- 4 Geen opgave

Impact verstoringen op import en export

Volgens 60% van de respondenten van bedrijven die verstoringen ervaren in de bedrijfsvoering hebben de verstoringen impact op de import en in 57% van de gevallen (ook) op de export. Dat verschilt niet wezenlijk van voorgaande metingen in 2022. Onveranderd geven relatief de meeste de bedrijven die verstoringen ervaren, aan dat het de export net zo hard raakt als de import.

Top 12 landen met verstoringen goederenstromen

(basis: noemt logistiek als verstoring in de bedrijfsvoering)

China blijft koploper in logistieke verstoringen

Gevraagd aan bedrijven die logistieke verstoringen noemden als verstoring van de bedrijfsvoering in welke landen ze het meest verstoringen in de goederenstromen ondervonden, levert China onveranderd als koploper op. De stijging van het aandeel Duitsland in juli 2022 bleek een incidentele fluctuatie te zijn. In totaal werden 52 landen genoemd, want niet verschilt van voorgaande metingen. In juli zagen we dat de landen met verstoringen die genoemd werden gemiddeld genomen door meer bedrijven werden genoemd, maar ook dat blijkt vooralsnog een incident te zijn, want deze maand zijn de landen gemiddeld genomen weer door minder bedrijven genoemd ten opzichte van juli 2022.

Maand	mrt	mei	juli	sept
China	38%	37%	36%	34%
Nederland	20%	21%	30%	29%
Duitsland	15%	24%	34%	23%
Verenigd Koninkrijk	17%	14%	30%	21%
Verenigde Staten	21%	23%	27%	15%
België	5%	12%	22%	14%
Frankrijk	7%	8%	15%	13%
Italië	8%	12%	9%	11%
Spanje	5%	8%	9%	9%
Oekraïne	15%	10%	12%	6%
Rusland	21%	17%	13%	5%
Polen	9%	5%	10%	5%

VERWACHTE DUUR

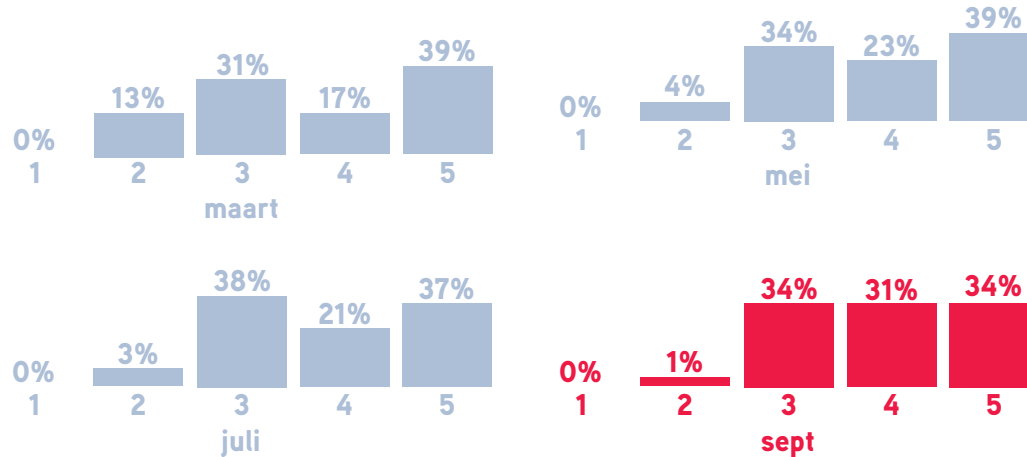
Verwachte duur verstoringen op de bedrijfsvoering

(basis: momenteel sprake van verstoringen op bedrijfsvoering)

- 1 Tot eind 2021
- 2 Tot in 2022
- 3 Tot in 2023
- 4 Tot na 2023
- 5 Geen opgave

Verwachte duur impact schuift weer iets door

Net als bij de vorige metingen zien we dat een grote groep geen uitspraak durft te doen over de duur van de impact. Verder zien we dat het aandeel bedrijven dat denkt dat de verstoringen tot na 2023 gaan duren, is gestegen ten opzichte van de voorgaande metingen, terwijl eerder in 2022 een vrij stabiel aandeel was.

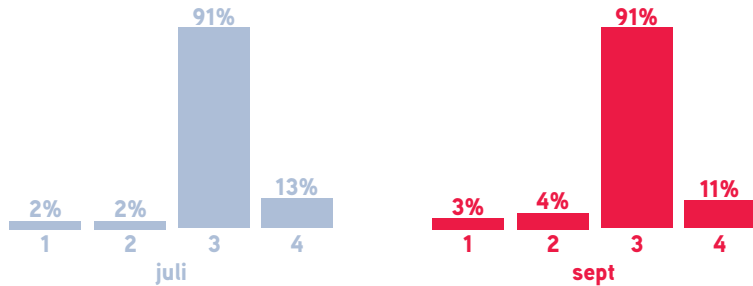

FINANCIËLE GEVOLGEN

Verandering betalingsgedrag afnemers door verstoringen

(basis: verstoringen zijn van invloed op betalingen afnemers)

- 1 Sneller
- 2 Op tijd
- 3 Later
- 4 Niet

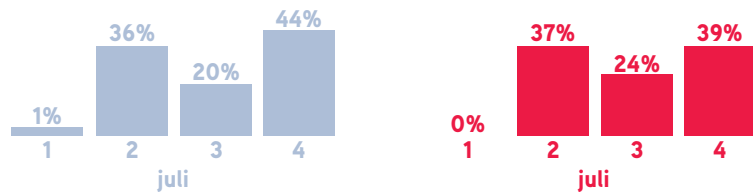
Betalingsgedrag alleen in maart 2022 anders

Aangezien het betalingseffect per afnemer verschillend kan zijn, konden respondenten meerdere antwoorden kiezen op de vraag welk effect de verstoringen hadden in het betalingsgedrag. Net als in de voorgaande metingen zien we dat in overgrote meerderheid van de gevallen latere betalingen aan de orde zijn. Alleen in maart 2022 waren de resultaten ongunstiger.

Invloed verstoringen op faillissementen

(basis: momenteel verstoringen in de bedrijfsvoering)

- 1 Positief
- 2 Niet
- 3 Negatief
- 4 Geen opgave

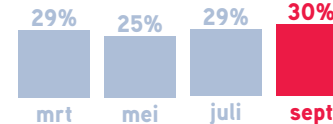

Invloed verstoringen op faillissementen gelijk

Van de ruim vier op de vijf bedrijven die aangaven dat er sprake was van verstoringen in de bedrijfsvoering denkt 24% dat de verstoringen een negatieve invloed zullen hebben op faillissementen in de sector, wat neerkomt op een negatieve verwachting bij 20% van het totaal aantal ondervraagde bedrijven. Volgens een grotere groep zal het geen invloed hebben en relatief de meeste respondenten kunnen er geen uitspraak over doen. Ten opzichte van de voorgaande metingen zien we geen wezenlijke verschillen.

Geeft aan dat verstoringen invloed hebben op betalingen afnemers

(basis: momenteel sprake van verstoringen in de bedrijfsvoering)

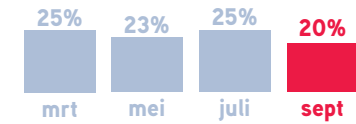

Invloed verstoringen op betalingen gelijk gebleven

30% van de bedrijven waar momenteel sprake is van verstoringen in de bedrijfsvoering geeft aan dat deze verstoringen invloed hebben op betalingen van de afnemers, wat neerkomt op 25% van het totaal aantal bedrijven. Dat is niet wezenlijk anders dan wat we eerder in 2022 zagen op dit punt.

Aandeel omzet dat verbonden is aan verstoord betalingsgedrag

(basis: verstoringen hebben invloed op betalingen afnemers)

Effect verstoorde betalingen op omzet onveranderd

De 30% bedrijven die aangaven dat er sprake is van verstoord betalingsgedrag als gevolg van de verstoringen geven gemiddeld aan dat deze verstoorde betalingen 20% van de omzet raken, wat niet significant verschilt van voorgaande metingen.

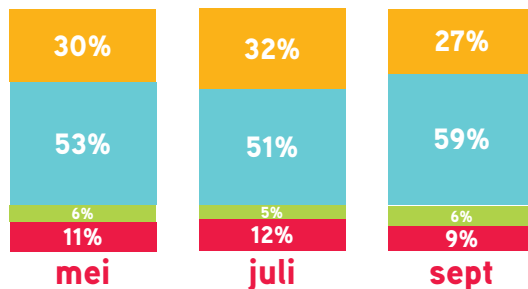

PERSONELE ONTWIKKELINGEN 1/2

Ontwikkeling ziekteverzuim ten opzichte van een jaar geleden

(Basis: allen)

- 1 Toegenomen
- 2 Onveranderd
- 3 Afgenomen
- 4 Geen opgave

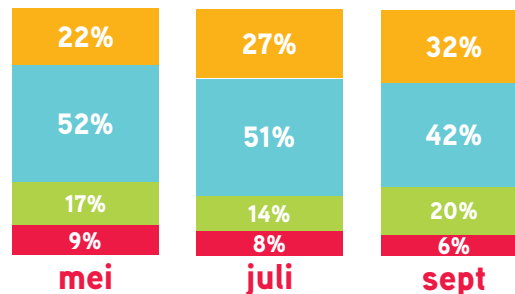
Ziekteverzuim gelijk vanaf mei 2022

Circa drie op de vijf bedrijven geven aan dat het ziekteverzuim ten opzichte van vorig jaar onveranderd is. Bij 27% van de bedrijven ligt het ziekteverzuim wel hoger. Resultaten zijn gelijk aan juli en mei 2022 en zijn beter dan we in de metingen daarvoor zagen. Met de start van de najaarscoronagolf, waar nu over gesproken wordt, is het de vraag hoe dit er over twee maanden uitziet.

Ontwikkeling aantal werknemers ten opzichte van een jaar geleden

(Basis: allen)

- 1 Toegenomen
- 2 Onveranderd
- 3 Afgenomen
- 4 Geen opgave

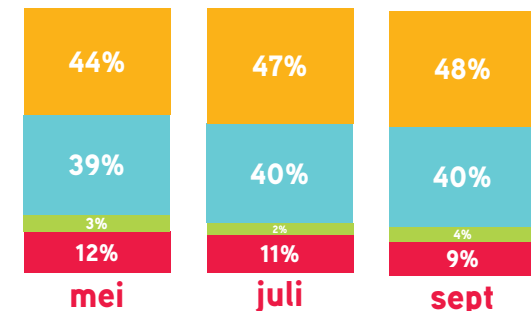
Aantal werknemers minder vaak onveranderd

Bijna een derde van de bedrijven geeft aan dat het aantal werknemers ten opzichte van vorig jaar is toegenomen. Het aandeel bedrijven dat aangeeft dat het aantal werknemers is afgenomen is kleiner. Voor de meeste bedrijven is het aantal werknemers gelijk gebleven. Ten opzichte van de vorige drie metingen is het aandeel bedrijven gedaald, dat aangeeft dat het aantal werknemers gelijk is gebleven. Vaker is gekozen voor stijging of daling.

Ontwikkeling aantal vacatures ten opzichte van een jaar geleden

(Basis: allen)

- 1 Toegenomen
- 2 Onveranderd
- 3 Afgenomen
- 4 Geen opgave

Ongewijzigd aandeel stijging aantal vacatures

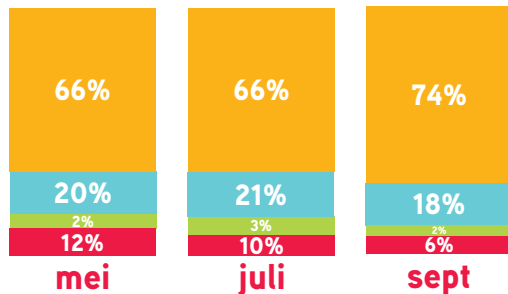
Bijna de helft van de bedrijven heeft momenteel meer vacatures open staan dan een jaar geleden. Een zeer bescheiden aandeel heeft het aantal zien afnemen en twee op de vijf bedrijven staan er op dit punt hetzelfde voor als een jaar geleden. Dat zegt overigens niets over het aantal vacatures dat ze momenteel open hebben staan. Het zijn alleen even veel bedrijven als een jaar geleden. Ten opzichte van voorgaande metingen is er niets veranderd ten aanzien van de ontwikkeling van het aantal vacatures in vergelijking met een jaar geleden.

PERSONELE ONTWIKKELINGEN 2/2

Ontwikkeling personele kosten ten opzichte van een jaar geleden

(Basis: allen)

- 1 Toegenomen
- 2 Onveranderd
- 3 Afgenomen
- 4 Geen opgave

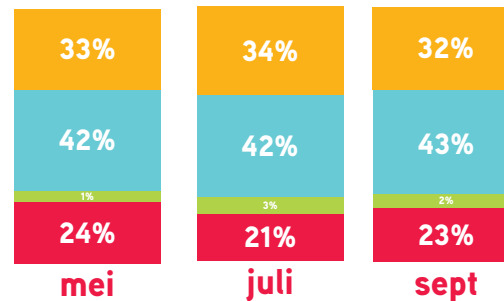
Stijging personele kosten toegenomen

Bij bijna drie op de vier bedrijven zijn de personele kosten gestegen ten opzichte van een jaar geleden. Ten opzichte van de voorgaande metingen is dit aandeel gestegen. Alleen als we zouden corrigeren op 'geen opgave' is het verschil niet significant. Feit blijft dat meer respondenten hebben kunnen aangeven dat de personele kosten zijn gestegen ten opzichte van een jaar geleden dan we in vorige metingen hebben gezien.

Ontwikkeling mismatch vraag en aanbod ten opzichte van een jaar geleden

(Basis: allen)

- 1 Toegenomen
- 2 Onveranderd
- 3 Afgenomen
- 4 Geen opgave

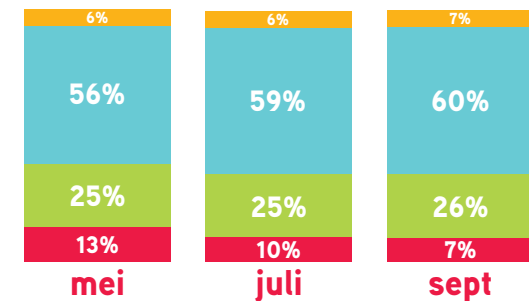
Ontwikkeling mismatch vraag en aanbod gelijk

Volgens circa een derde van de bedrijven is de mismatch tussen vraag en aanbod momenteel groter dan een jaar geleden. Circa twee op de vijf bedrijven zijn van mening dat er op dit punt niets is veranderd en meer dan een vijfde moet het antwoord schuldig blijven. Geschetste ontwikkeling verschilt niet noemenswaardig van die van de voorgaande metingen.

Ontwikkeling kwaliteit personeel ten opzichte van een jaar geleden

(Basis: allen)

- 1 Toegenomen
- 2 Onveranderd
- 3 Afgenomen
- 4 Geen opgave

Ontwikkeling kwaliteit personeel onveranderd

Circa een kwart van de ondervraagde bedrijven geeft aan dat de kwaliteit van het personeel is afgenomen ten opzichte van een jaar geleden en dat zijn er bijna 4x zo veel als bedrijven die een toename van de kwaliteit hebben geconstateerd. Een ruime meerderheid ziet geen verschil in de kwaliteit van het personeel ten opzichte van een jaar geleden. Alle resultaten zijn gelijk aan die van voorgaande metingen.